

Året går på hæld – Smittebeskyttelsen fortsætter

Jul og nytår nærmer sig, og på mange bedrifter betyder det både travlhed, ekstra hænder og ændrede rutiner. Netop derfor er smittebeskyttelse vigtigere end nogensinde. Når hverdagen ændrer sig, øges risikoen for, at små smuthuller kan give store konsekvenser.

I løbet af 2025 har der været stor opmærksomhed på smittebeskyttelse og *Tag smitten ved hornenes* arbejde, fra faglige artikler og temamagasiner til erfamøder med stor deltagelse og engagement. Det viser tydeligt, at interessen er til stede, og at mange gerne vil gøre det endnu bedre.

I dette nyhedsbrev samler vi nogle af de erfaringer og indsatser, der har været i fokus i 2025:

- Gratis rådgivningstilbud med fokus på smittebeskyttelse i praksis
- Erfaringer fra et erfamøde med driftsledere, hvor lydhørheden og dialogen var markant
- Faglige nedslag i smittebeskyttelse fra Magasinet Kvæg og Bovilogisk.

Vi håber, at det kan inspirere til at fastholde og styrke de gode rutiner. For smittebeskyttelse er ikke noget, man gør én gang. Det er noget, man holder fast i – hver dag, hele året.

Tag smitten ved hornene arbejder videre i 2026. Vi glæder os til fortsat dialog, videndeling og konkrete indsatser i kvægbruget.

God læselyst og godt nytår!

Med venlig hilsen

Ida Storm, sektordirektør, Landbrug & Fødevarer Kvæg
Hans Peter Bay, direktør, VikingDanmark
Anne Juul, dyrlæge, Den Danske Dyrlegeforening
Peter Raundal, afdelingsleder, SEGES Innovation
Lars Kunstmann, dyrlæge, Huvepharma
Kenneth Krogh, Lvk Kvægdyrlægerne

Katrine Lawaets, Arla
Hans Christian Christiansen, Calvex
Kamilla Munk, Dyr læger og Ko
Marianne Seekjær, Vibeke Fladkjær Nielsen, Lars Bach Poulsen, Søren Knudsen, Maria Falkesgaard Jørgensen, Anette Østergaard – rådgivere i DLBR

Kvæg

Tag smitten ved hornene

Tag smitten ved hornene er et tværfagligt samarbejde, som udarbejder forskelligt materiale til kvægbruget med ønske om at sætte fokus på bedriftens smittebeskyttelse og forbedre sundheden i de danske kvægbesætninger.

HJEMMESIDE
[www.landbrugsinfo.dk/
tagsmittenvedhornene](http://www.landbrugsinfo.dk/tagsmittenvedhornene)

Arkivfoto

Gratis rådgivning: Få hjælp til smitte- beskyttelse

Der er stor forskel på at tale om smittebeskyttelse – og at se den fungere i praksis. Derfor tilbyder *Tag smitten ved hornene* besøg i erfagrupper og til nabomøder, hvor der sættes fokus på smittebeskyttelse.

Besøget tager udgangspunkt i hverdag, rutiner og hvordan smittebeskyttelse er en del af godt naboskab i landbruget. Formålet er ikke at kontrollere, men at skabe dialog, fælles forståelse og konkrete forbedringer, der giver mening i praksis.

Tilbuddet henvender sig både til landmænd, driftsledere og medarbejdere.

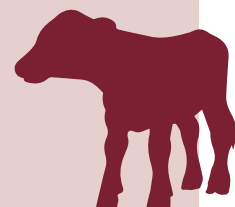
Er du eller en af dine kunder/samarbejdspartnere interesseret, er du velkommen til at kontakte *Lene Trier*, ltr@seges.dk tlf. 87405237

Stort engagement på erfamøde for driftsledere

I november deltog kvægfagdyrlæge Betina Tvistholm i et erfamøde med driftsledere på en større bedrift i Nordjylland. Fremmødet var stort, og interessen for smittebeskyttelse endnu større.

Der blev stillet mange spørgsmål, delt erfaringer og diskuteret, hvordan smittebeskyttelse bedst indarbejdes i en travl hverdag med mange medarbejdere og skiftende opgaver. Især den praktiske tilgang og de konkrete eksempler skabte god dialog.

Erfaringen fra mødet er klar: Når smittebeskyttelse bliver taget op i fællesskab og kobles direkte til driften, er der stor villighed til at lytte – og til at handle.

HØJTRYKSRENSNING

Spot på god rengøring

Forkert brug kan øge smitterisikoen

I november bragte Bovilogisk en artikel af Troels Løwig Larsen om højtryksrensning og smittebeskyttelse. Artiklen peger på, at højtryksrensning kan være et effektivt redskab, men også udgør en risiko, hvis den bruges forkert.

Vandtåger fra højtryksrens kan sprede smitstoffer over større afstande. Artiklen giver derfor klare anbefalinger til, hvordan og hvor rengøring bør foregå for at mindske risikoen.

Der er rigtig meget hjælp og inspiration at hente på LandbrugsInfo, hvor man blandt andet kan finde anvisninger på, hvordan man vasker kalvebokse. Det gør man ved at søge på "Tag smitten ved hornene". Foto: Troels Løwig Larsen.

Bovi

Undgå højtryksrensning inde i stalden

Man bør ikke anvende en højtryksrenser i kalvestalden, hvor der er andre dyr. Der dannes nemlig vandtåger, som fører smitstoffer rundt i stalden.

- Den bedst tænkelige start på livet for en spædkalv er at være født i en ren kælvningsboks, få tildelt råmælk af god kvalitet og til rette tid - for derefter at blive flyttet til en helt ren kalveboks- eller hytte, hvor den ikke risikerer at blive smittet med sygdom. Så er kalven godt klædt på til at vokse op og blive en god slagtekalv eller malkeko, siger kvæg-fagdyrlæge Troels Løwig Larsen, Landbrug & Fødevarer Kvæg.

- Kalve er især modtagelige for smitte i det første halve år af deres liv. De er mest udsatte i begyndelsen, hvis de udsættes for smitte af eksempelvis Salmonella Dublin. Derfor er det vigtigt, at kalvestalden er gjort godt ren, inden de små kalve indsættes, forklarer Troels Løwig Larsen.

Den gamle stald

- Hvis kalvebokse er indrettet i en gammel, tidligere kostald, hvor det er besværligt at flytte med inventaret, er fremgangsmåden, at man skraber alle overflader - også gulvet - rene for skidt og snavs og fjerner det. Derefter kan man enten brænde alle fladerne eller sprøjte hydratkalk på dem og lade det udtørre. Hydratkalk er stærkt

desinficerende og tilmed billigt, påpeger han.

Troels Løwig Larsen fraråder, at man anvender en højtryksrenser til at vaske kalveinventar inde i en stald, hvor der er andre dyr. Det begrundes han med, at en højtryksrenser danner indendørs vandtåger, som fører smitstoffer rundt i stalden og desuden gør kalvestalden mere fugtig, så sygdomsbakterier får gode vækstbetingelser.

Brug vand og sæbe

- Så hellere bløde snavs op med vand, vaske det af med vand og sæbe for til sidst at brænde eller sprøjte hydratkalk på inventaret, siger han.

- Er der mulighed for at tage kalveinventaret ud på en vaskeplads, starter man med at grovskylle det, så det værste snavs er væk. Derefter skummes det med alkalisk sæbe, som skal sidde og virke lidt, inden inventaret vaskes med en højtryksrenser. Herefter stilles det til tørring, og når det er tørt, påføres der desinfektionsmiddel. Når det har haft tid til at virke, er inventaret klar til brug og kan stilles tilbage i stalden, lyder rådet fra kvæg-fagdyrlægen.

Af Erik Kjærgaard Christensen

Smittebeskyttelse i fokus i Magasinet Kvæg

I april 2025 havde Magasinet Kvæg smittebeskyttelse som gennemgående tema. Her blev der sat fokus på både lovgivning, praktiske løsninger og konkrete erfaringer fra kvægbedrifter.

Troels Løwig Larsens artikel sætter fokus på smittebeskyttelse som en aktiv og løbende indsats – ikke bare et regelsæt, men en del af den daglige drift.

Der rækkes også ud til en lang række af landmandens øvrige samarbejdspartnere, så de også bliver opmærksomme på at bidrage til at minimere risiko for at sprede smitte mellem besætninger og internt i dem. Arkivfoto

De tager smitten ved hornene

En fælles indsats i kvægbranchen skal forbedre smittebeskyttelsen på kvægbedrifterne.

Af Troels Løwig Larsen, kvægfagdyrlæge ved L&F, sektor kvæg

En række spillere i kvægbranchen gik i 2022 sammen om at gøre en indsats for at forbedre smittebeskyttelsen i de danske kvægbesætninger. Indsatsen kaldes TAG SMITTEN VED HORNENE.

'Tag smitten ved hornene' er et samarbejde mellem CowVetConsult, Den Danske Dyrlægeforening, DLBR, Calvex, Landbrug & Fødevarer, Seges Innovation og Viking Danmark.

Det er alle organisationer, hvis medarbejdere har deres daglige gang i landets kvægstalde, og som derfor ved, at smittebeskyttelsen på kvægbedrifterne kan forbedres. Samtidig viser en under-

søgelse, foretaget af Seges Innovation, at mange kvæglandmænd efterlyser enkle råd til bedre smittebeskyttelse.

Formålet med TAG SMITTEN VED HORNENE er at vise landmændene vejen til bedre smittebeskyttelse på den enkelte bedrift. Indsatsen skal blandt andet være med til at nå branchens mål om at udrydde Salmonella Dublin, men også løfte smittebeskyttelsen

generelt på bedrifterne. Der sættes fokus på enkle løsninger, som ofte kan have stor effekt.

Bred indsats

Indsatsen spiller på mange tangenter. Organisationerne bag griber i egen barm og giver blandt andet inseminører, rådgivere, dyrlæger med flere et brush up på det korrekte smittebeskyttende besøg.

Der rækkes også ud til en lang række af landmandens øvrige samarbejdspartnere, så de også bliver opmærksomme på at bidrage til at minimere risiko for at sprede smitte mellem besætninger og internt i dem.

Kampagnegruppen udgiver nyhedsbreve, skriver artikler i landbrugspresen og hol-

der indlæg på møder for kvæglandmænd. På landbrugsinfo kan man finde fagligt materiale til inspiration til bedre smittebeskyttelse frit tilgængeligt. Siden ligger uden for login på landbrugsinfo, så alle med interesse for sagen kan tilgå siden. www.landbrugsinfo.dk/tagsmittenvedhornene

